

ՆՈՐ ԱՐ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԻՄՈՒՏՐԱՊԵՏԱՆ

ԳԻՆ 20 ՓԱՐՍ ՊԵՐՆԶ

ԳԻՆ 30 ՓԱՐՍ ԹՈՒՂԹ

Ը. ՅԱՐԻ 14 ԲԵՊԻՆԷ ԷՎԷԷԼ

ՀԻՆԴՇՏՐԱԹԻ 17 ՄԱՐՏ 1877

Ն. Տ. ՄԱՐՏ 29 ԹԻԻ 1999

ԵՐՔԻՆ

ԵՐԵՍՓՈՒՄՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅՆ ՎՐԱՅ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Երբ որ Միտհաթ բաշա աքսորուեցաւ՝ ամենուն վրայ վերհատութիւն մը տիրեց պահ մը թէ անոր տեղը բռնող հաստատ սահմանադրական մը չը պիտի գտնուի, սակայն՝ Ահմէտ վէֆիք բաշայի երեսփոխանական ժողովին գլուխը կենալով բռնած ընթացքը այդ վճատութիւնը պէտք է յուսադրութեան փոխէ. զի հոն մեք անձամբ տեսանք որ Ահմէտ վէֆիք բաշա որչափ կարելի է կը ջանայ որ այս նորակազմ ժողովը սխալ քայլ մը չառնէ։ Այս ժողովը դեռ չառ անփորձ է. դեռ դիւանական դարձուածներու, դեռ նախարարական փախուստներու, դեռ հարցապնդմանց հետեանայ, դեռ դրամական խարդախութեանց դադունեացը վրայ տեղեկութիւն չունի։ Ժողովն ինքը անհատաբար և հաւաքաբար անբռնաբարելի է, սակայն դեռ բացարձակ միապետութեան սարսափը սրտէն փարատած չըլլալուն՝ երեսփոխանաց շատերը լէֆէնտէն մը ընելով խօսքի կըսկընին. բարեբաղդաբար քրիտոնեայ երեսփոխանք այս կարգին չեն։

Այսպիսի ժողով մը՝ որու աշխարհ ամբողջ դիտող աչք կը նայի՝ ոչ այնչափ խիստ, այլ հայրաբար կառավարող նախագահի մը կը կարօտէր. այդ նախագահը գտնուած է, որ գիտէ նաև խստութեան կանոններն։

Այս ժողովը ատենաբանելու բեմ մը ունի, բայց բեմը թափուր է. երեսփոխանք թէեւ նստած չեն խօսիւր, բայց որպէս թէ միջանկեալ խնդրոց վրայ խօսած ըլլային՝ տեղերնուն ոտքի վրայ ելնելով կը խօսին։ Եղած խօսքերն ալ ընդարձակ տեսութիւններէ ետքը եկած եզրակացութիւններ չեն. այլ պարզ դիտողութիւններ միտքերնուն մէջ ամենայն պարզութեամբ ծնած։

Ժողովին մէջ կայ ընդդիմախօսութեան ոգի մը և զայն ներկայացնող տարր մը, սակայն տակաւին ոչ միայն կազմակերպեալ չէ այդ, այլ տակաւին այդ ոգին ներկայացնող տարրը չը գիտեր թէ սահմանադրական դրութեան մէջ իր անունն ու յստակ պաշտօնն ինչ է։ Ասոր դէմ՝ կայ նաև աջակողմ մը, որու կրնանք ըսել ոչ կեդրոնը այլ ծայրը կրնայ սեպուիլ Ալլահվէրտեան Յովհաննէս Էֆէնտի. ինչ որ կառավարկուի ազատականաց կողմէն պարզութեամբ՝ սա անմիջապէս կընդդիմաբանէ. շատ պատասխաններ կրնան տրուիլ ասոր փաստերուն դէմ, սակայն միւս կողմին անհատութեան անպատասխանի կը մնան ասոր փաստերն. սա դրուիչ ձայն մը, համակիր դէմք մը և ալեւոր դիւք մը ունի. իւր գերդաստանին ծանուցեալ համբաւն ալ միանալով այս յատկութեանց պարզ ընդդիմախօսները բաւոյապէս կը պարտաւորէ լուութեան, որպէս զի սխալ բան մը խօսած չըլլան սակայն վրեմնախաղահաշան գիտելով բարձրէն ժողովականաց ըսածին ու ըսելիքին կա-

րեորութիւնը՝ շատ ջուր վերցընելիք խնդիրները օրաճգելու խելացի քաղաքականութիւն մը բռնած է. օրինակի համար դրամի խնդիրը՝ որ Ալլահվէրտի Էֆէնտիի խօսքերէն յառաջ եկած վայրկեանական ազդեցութեամբ պիտի կրնար լուծուիլ՝ օրաճգեց, որպէս զի դուրսը ծեծուի այդ խնդիրն և աւելի հասուն գայ ժողովին։ Արդաւել ալ այնպէս ընելու էր՝ քանի որ Նորին բարձրութիւնը ամենէն աղէկ գիտեր թէ ինչ է դրամի խնդիրը երեսփոխանական դրութեան առաջը, ո՞ր աստիճան ծանրութիւն ունի և ինչեր կրնայ դառնալ երբ անգամ մը ստիպողականութեան շղթայներուն զարնուի և մէկ որոշմամբ անցնի ժողովէն։

Այսու հանդերձ Բարձր. Նախագահը բարեբաղդ համարելու է զինքը իւր այս առաջին շրջանին մէջ կրակոտ երեսփոխաններու գլուխը անցած չըլլալուն համար, մինչդեռ եթէ չորս հինգ երեսփոխան գտնուէին այս կարգէն՝ ասոնց ամեն մէկը մեծ դիւրութիւն ունեցած պիտի ըլլայ երեսփոխանաց մեծամասնութիւնը շահելու և նախագահին՝ առ ժողովն տալ ուղած ուղղութեանը արդիւր ըլլալով՝ զինքն այսպէս առանց զանգակի կառավարելու հանդարտութեան մէջ չը թողելու, զի այս երեսփոխանութիւնը դեռ այժմ երեսփոխանութեան մաքուր դաշտ մ'է, որ կրնայ ամեն հունձք գիւրութեամբ ընդունելու յարմարիլ։

Ժողովին մէջ առ այժմ ամենէն լաւ խօսողն է Հալէպի Հայ

երեսփոխան Խարաճեան Մանուկ Էֆէնտին. Մաքսուտ Սեպուհ Էֆէնտին փորձով գիտենք թէ կրնայ աւելի լաւ խօսիլ, բայց տակաւին չենք գիտեր թէ ինչու իր ամբողջ տաղանդը ի գործ չը դրաւ հոն։ Երեք ամսէն պիտի թողու Պոլսի՝ Սեպուհ Էֆէնտի տարին ամբողջ Պոլսոյ մէջ է։

Ուստի թերևս այս ակնածութեամբ է որ շատ յառաջ չը նետուի։

Անդրիանուպոլսոյ Հայ երեսփոխան Ռուբեն Էֆէնտին կուգայ Խարաճեան Էֆէնտիին ետքը և կընկերանայ անոր իր համառօտ դիտողութիւններովը, կարելի է յառաջիկային մէջ սա աւելի ընդարձակէ իւր տեսութիւններն։

Պրուսայու Հայ երեսփոխան Եավրուեան Էֆէնտի դեռ չէ խօսած ժողովին մէջ որ գիտցուեր թէ սա որ կողմը բռնած է. չէ խօսած նաև Զմիւռնիոյ Հայ երեսփոխան Սպարթալեան Էֆէնտին։ Ստանք իրենց աթոռներն ալ միւս Հայ երեսփոխանաց քով չեն ընտրած, այլ իրենց դասուի մահմետական երեսփոխանաց քովը նստած են, և չեն ուզեր անոնց կարծիքէն զատուիլ՝ հարկաւ ժողովէն վերադարձին գուաւուին մէջ կարծեաց տարբերութենէ յառաջ պայքար ազդեցութիւնը նախատեսելով. կարծոյ Հայ երեսփոխանները դեռ չը տեսանք, բայց իմացանք թէ ասանք ալ Խարաճեան Մանուկ Էֆէնտիին վար չեն մնար և հարկաւ խումբ մը պիտի կազմեն ժողովին մէջ՝ Հայ երեսփոխանաց ազդեցութիւնը մեծցնելու համար. հիմայ թէեւ ցայններն թուով աւել-

լի են Հայերէն հոն, բայց ազգացութիւններն տկար է Հայոցմէ։
Սակայն ի՞նչ կը խօստանայ արդեօք այս ժողովը երկրին։
— արդարեւ դժուար է պատասխանել, սակայն ուս կրնանք դիւրութեամբ յայտարարել թէ այս ժողովը եթէ բան մ'աւելնէ բնաւ յանցանք մը չունի։ զի երկրին բախճը այս ատիւ ճան կործանելէն վերջը եկած ժողով մը թող իր պլանին ունեցած ըլլայ Ահմէտ Վէֆիք բաշայի տեղ՝ բռնեա Պիղմարք մը՝ ի՞նչ կրնայ ընել։ պարտք մինչև վիզը հասած, քրէտի բոլորովին սպառած, անվճար տոկոսներ դիզուած, աղքատութիւնն ընդհանրացած, ապրտամբութիւն ծաւալած, մեծ տէրութեանց դեռ պանծերն բաժնուած և բուսական մեծ բանակ մը սահմանադիտուն վրայ կեցած։ — ի՞նչ ընէ ուրեմն այս ժողովը այս անտանելի կայութեան առջեւ։ ուստի մինչեւ որ դոնէ պատերազմը չանհետանայ՝ յոյս պէտք չէ դնել այս ժողովին վրայ, այլ կառավարութեանն սպասելու է սկըսուած գործը գլուխ հանելով որոշ վիճակ մը հաստատել, որպէս զի անկէ վերջը այս ժողովը և կամ ասոր յաջորդելիք ժողովը կարենայ գործ մը ցուցնել։

Կասկած ունեցողներ կան թէ արդեօք Եւրոպայի մէջ ալ մէկ ընթերցմամբ՝ այսինքն մէկ որոշմամբ կանցնի խորհրդարանէն դրամական խնդիրն ինչպէս յայտարարեց Ալլահվերեան Յովհաննէս էֆէնտի անցեալ նիստին մէջ։

Այս կասկածը և Ալլահվերեանէն էֆէնտիի այդ յայտարարութիւնը ջրելու համար հոս կը թարգմանենք թայմզի տմսոյս 16 թիւ թերթին հինգերորդ երեսի հինգերորդ սիւնակի սահմանադիրը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պէտքն 14 մարտ

Այսօր Գերմանական խորհրդարանը շարունակեց պիւնէի ԵՐԿՐՈՐԴ ընթերցման շարունակութիւնը։ Լծնտոնի Գերմանական դեսպանին համար պահանջուած ամսականի յաւելումը 147 քուէի դէմ 157 քուէով մերժուեցաւ։

Ահա այս հեռագրէն որոշ կը տեսնուի թէ դրամի խնդիրը մէկ որոշմամբ չանցնիր, այլ երեք որոշմամբ։

Վասն թիւարեթ շուքեհեմալ շատ մը պատերազմական միջերէր տարաւ ի Տրապիզոն և ի Պաթմոս։

Պէրվէր բաշա առջի օր Վեհկայսեր ներկայացաւ։

Երդիւրիւմէն կը դրեն թէ հոն տեղի բանակին զօրաց թիւը 150,000ի հասեր է, որոնց մեծ մասը Գարս կեդրոնացած են։

Վասն թէ կայսերական բանակին միայն ուսելիքի ծախքն է ամիսը 700,000 ոսկի։ Անցեալ տարուան պատերազմի ծախքն է եզեր երեք միլիոն լիրայ, իսկ այս տարուան պատերազմէն մէջ ծախք նշանակուելու է վեցուկէս միլիոն լիրա։ Ասոր վրայ պետական խորհրդոյ մէջ բաւական խօսք եղեր է, բայց որոշում մը չէ կրցեր տրուել երեսփոխան ժողովոյն ներկայացուելու համար։

Ըստ մեզ այս հայիւններուն մէջ մեծ սխալ կայ, զի եթէ բանակին ուստեսի ծախքը 700,000 ոսկի ըլլայ, տարին ութուկէս միլիոն լիրա կընէ, թող միւս ամենամեծ ծախքերը։

Գուրիէ կըսէ թէ Կրէտէի մէջ մեծ յուզմունք կայ և թէ նոր կուսակալը դիւրաւ չը պիտի կրնայ հանգարտեցնել։

Անցեալ իրիկուն Մեծ Եւրոպոս, Եպարապետ, պետական խորհրդոյ նախագահը և Բարիլի Օսմանեան դեսպանը կայսերական պալատը երթալով ծանր խնդրոյ վրայ խորհրդակցեցան։

Լէվրեկ կըսէ Ռուսիոյ պատերազմական պատրաստութիւնները երթալով կը մեծնան և պատերազմի հաւանականութիւնները կը շատնան։

Այս տարուան երեսփոխանները ինչպէս որ յայտնի է ամենուն, տարուան մը համար ընտրուեցան մասնաւոր կերպով մը։ այս անգամ՝ Վեհկայսեր քնտրութեան կանոնադրութիւնը յորինել հրամայեց է պետական խորհրդոյ և այս ալ երկու սկզբունքով տեղեկացի մը պատրաստեց է, ասոնցմէ մին քնտրութիւնը ուղղակի ժողովրդեան կը թողու, և միւսը՝ ժողովուրդէն բնորոշ փոխանորդներու Եւրոպական տէրութիւնք ոմանք առաջին և այլք երկրորդ կերպը ընդունել։

յին, արդեօք մեր տէրութիւնը ասոնցմէ ո՞րը պիտի ընդունի։

Հեռագրատան պաշտօնէից ամսականները մեքենայից գրուելու կեցողներուն նորէն առաջուն պէս մէկտեղեց պիտի վճարուի, իսկ այլոց թղթադրամ։

Սըր Հէնրի Էլեթ իւր գործադատներուն հեռագիր քաշելով հրամայեց է որ Պէոյիւք տէրէի դեսպանատունը կարգաւորեն ասկէ կիմացուի թէ մօտեցաւ Պոլիս պիտի վերադառնայ։

Թայմզ կը գրէ թէ Օսմանեան զօրքերը շտապաւ ապաւտարաց վրայ կը գարն ժամ մ'առաջ զանոնք ջնջելու նպատակաւ։ իսկ Աւստրիա Բրուքի վրայ զօրք կը գումարէ և մէթերք կը դրկէ։

Կարնոյ Հայ երեսփոխան Համազասպ էֆէնտիին համար ըսած էինք թէ Պոլիս հասած է վերջէն ստուգեցինք թէ դեռ չէ եկած, այլ միայն յարաճեան Դանիէլ էֆէնտին եկած է։

Վեհկայսեր Ֆերմանը Սերվիս տանող Բէրուէվ էֆէնտիիւր պաշտօնը կատարելով Պէլլրատէն ճամբայ ելեր է Պոլիս վերադառնալու։

Ռակուզայէն 21 մարտ ամսաթուով կը հեռագրեն թէ՝ Տուկայի կիճին մօտ Բէքօ Բավլովիլ բանակած կեցած է։ Վուքալովի 2ի պղիէն գունդով մը Ալաշանիոյ սահմանադրութիւնը կը քալէ։ Տէրքօթովի Սերվիոյ կողմէն ընդունած հրամանին հակառակ զէնքը թողուլ յանձն չառնուր։ Տաճիկ Ռեւաչի և Վազուրի կողմերը վրան յարձակել վը պատրաստուին։ Մարտի 14ին զանազան Տաճիկ խմբեր պէյի մը առաջնորդութեամբ վազուրի շրջակայքը երկու գիւղոց վրայ յարձակեցան և բնակիչները սպաննելով գիւղերը կողպտեցին։

ԲԱՎԱՐԱՆ

Նովեմբրէն հետեւեալը կը գրէ։

Եթէ դաշնագիրը որ հիմայ Լծնտրայի մէջ ըննութեան ենթարկուած է, Բ. Դրան ընդունելի ըլլալու պայմանաւ չը կարգադրուի, այն ատեն սոյն դաշնագրով ոչ թէ միայն Արեւելեան

Եւրեան խնդիրը չը լուծուիր, հապա սոյն դաշնագիրը լուցկի մը կըլլայ Արեւելքի մէջ հրդեհը բորբոքելու։ Տաճիկաւանի մէջ հատարակաց կարծիքը խիստ յուզուած է սոյն դաշնագրոյն նկատմամբ։ ուստի Բ. Դրան չը կրնար զայն ստորագրել։

Թակալաթ կըսէ թէ Երեւոյ կայսերաց դաշնագրութիւնը իկնաթիւն ճանապարհորդութեամբ բոլորովին փճացաւ։ յայտնեալ Արեւելեան կնճուոյն լուծումը Լծնտրայէն կախում ունի, դժուարեամբ կը տեսնանք իրենց կայսերաց դաշնակցութեան ապարդիւն մնալը, վասն զի Եւրոպա տաշականք կը կրէր ասոնց ազդեցութիւնը, և հիմայ դժուարեամբ կը տեսնայ որ ասոնք չը կարենալով լուծել իրենց հանած խնդիրը, չորրորդ տէրութեան մը վճուոյն կը դիմեն, որ է Սնգղիա։

Բօթիէն Նէօօզուսի հետեւեալը կը գրեն։

Մեծ. դուքս, Միքայէլ, Գուլայիսի բանակը զննելէ յետոյ, մարտի 15ին Ռիօնի բանակին հրամանատարին հետ Բօթիի գնդերը ըննելու գնաց, և մեծապէս դժուարութեան ցցուց ասոնց կարգաւորութեանը վրայ։ յետոյ հրափորձութեան մը ներկայ գտնուեցաւ և մեծ հաճութեամբ աս խօսքերը ըսաւ։ «Եղբայրս Զարը դիւ խրկեց որ ֆրօնթմաի ճարտար ամբուլութիւնքը զննեմ, բայց ասով կրնամ ապահովցնել զինքը որ իմ կովկասի զօրութիւնքը անկէ վար չեն մնար, որք երեք տմուան մէջ ի գլուխ տարուած են և ոչ թէ երկար տարիներու արդիւնք։ Երկրորդ օրը մեծ խնձրքէ մը վերջը, ուղղակի սահմանադրուոյ վրայ գնաց Գաղագ գնդերը ըննելու համար, կըսուի թէ՛ անկէ թիֆլիզ պիտի երթայ Օրբէթի գիւղաքաղաքէն անցնելով, որպէս զի այն տեղի պաշտպանողական շինութիւնքը աչքէ անցնէ։

Թայմս Ռուսիոյ առաջարկած դաշնագիրը կը հրատարակէ, որու համեմատ ստորագրող տէրութիւնք իրենց կը վերապահեն տպաւային մէջ, եթէ Բ. Դրան ընդունելի կամ չը դործադրէ դաշնագրոյն յօդուածները ազատարար գործերուն իրաւունքը, թայմզ սա պէս կը խորհրդածէ։ Ըստ արժանուոյն կրնայ ըսուել որ՝ հիմայ Արեւելեան

եան խնդրոյն ճգնաժամը հա-
սած է. երբեք տէրութիւն մը
այնքան կարեւոր խնդիր մը ուղ-
ղած չէ ուրիշ տէրութեան մը,
որքան ծանր խնդիր մը Ռուսիոյ
իկնաթիւնի և Շուաբի միջո-
ցաւ հիմայ կը յարուցանէ: Այս
խնդիրը սա պէս կրնայ ներկա-
յացուիլ: Եթէ Անգղիա և միւս
տէրութիւնք ստիպեն Բ. Գուռն
գտնաբերանի առաջարկութիւն-
քը ընդունել տալու, այն առեւն
Ռուսիա պիտի միանայ միւս տէ-
րութեանց հետ և բանակը պի-
տի ջրուէ: Թայմը կ'ըսէ թէ
Ռուսիոյ պահանջմունքը մեղ-
մացած են և կը յաւելու թէ՛
Ռուսիա եթէ գոհ ըլլայ սոյն
միջոցաւ խնդիրը կարգադրելու,
մենք պատճառ մը չենք գտնար
զայս մերժելու, վառն զի Տաճ-
կաստանի դէմ շարժած չենք
ըլլար, նա մանաւանդ Տաճկաս-
տան ժամանակ վստակած կըլլայ:

Լոնտոնայէն հեռագիր մը կը-
սէ թէ, թէ և Անգղիա ըստ սկզ-
բան կընդունի Ռուսիոյ դաշնա-
գիրը, բայց անանկ առաջար-
կութիւններ կ'ընէ, որ անհնա-
րին կը թուի Բարիլու մէջ նոր
գտնաբերանով մը զանոնք լու-
ծել: Ասոնցմէ առաջինը սա է
թէ՛ Բարիլու գտնաբերանը որ և
իցէ կերպով չը պիտի պարտաւորէ
մեծ տէրութիւնքը ոչ բարոյա-
պէս ոչ նիւթապէս և ոչ հաւա-
քաբար շարժելու: Երկրորդ թէ՛
տէրութիւնք միայն դատաւոր
պիտի ըլլան Տաճկաստանի չը-
նորհուած առաջին պայմանա-
ժամուն լրանալուն երկրորդ մը
ևս չնորհելու կամ չը շնորհելու
համար: Երրորդ թէ Տաճկաց
բանակին ջրուելուն Ռուսաց
բանակն ալ պիտի ջրուի. Զոր-
քորդ թէ Տաճկաստանի մէջ
պահանջուած բարեկարգու-
թիւնները սահմանադրութեան
մէջ բովանդակուած պիտի ըլլան:

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒԻՔ

Լոնտոն 27 մարտ
Երեսփոխանական ժողովոյն
մէջ Ռայլէնտ, Գոսթեր և Կլու-
տըթօն անունան երեսփոխան-
ները Սթը Էնթրի Էլիսթօթին դեմ
պահանջներ վերաբերին Պոլիս
հաստատուելուն դէմ խօսեցան:
Սթըթօթօթ Նորթփօթ պատաս-
խաներ է թէ՛ Օսմանեան պե-
տութեան ներկայ ճգնաժամը
ուշադրութեամբ պետք է դի-
տել և նոյն կայսրութեան մէջ
գտնուող Անգղիական հիւպա-
տոնները գլխաւորի մը բացար-

ձեղակապէս պետք ունին, նաեւ
զՏաճկաստան բարեկարգելու
համար անհրաժեշտ պետք է որ
գետնային հոն գտնուի. մէյ
մ'ալ տէրութեանց Բ. Գրան վը-
րայ բանեցուցած բուռն աղ-
գեցունենէն կրնայ մեզի վնաս
ծագիլ:

Լոնտոն 27 մարտ
Երեսփոխանական ժողովը
մինչեւ ապրիլի 3 գոյուեցաւ,
իսկ լորտերու խորհրդարանը
մինչեւ ապրիլի 13 դոյ պիտի
մնայ:

Լոնտոն 27 մարտ
Լորտ Նորթփօթ խորհրդա-
րանին մէջ ըսաւ թէ՛ տակաւին
պաշտօնէութիւնը բանակցու-
թեանց զբաղել է և թէ դեռ
որ և իցէ որոշումն եղած չէ:

Բէթրապուրկ 27 մարտ
Ներկայ տագնապալից վի-
ճակին վերջին որոշում մ'ընելու
համար վաղը Անգղիոյ պաշտօ-
նէութիւնը արտաքոյ կարգի
ժողովը մը պիտի կազմէ:

Հուլիս 26 մարտ
Միտհաթ բաշա Նիշ գը-
նաց, անկէ Սպանիա և Զվիցե-
րա պիտի երթայ:

Հուլիս 27 մարտ
Իտալիոյ գանձուց պաշտօն-
եայն պիւտեմէն խորհրդարանին
ներկայացուց, իտալիոյ եկա-
մուտը 12,000,000 ֆրանք ա-
ւելցեր է:

Բարիլ 26 մարտ
Ներկայ վիճակն երթալով
ծանր դիրք մը կ'առնու. Ռու-
սիոյ լրագիրք զԱնգղիա կը թըշ-
նամանեն. Գայդիոյ Լոնտոնայի
գետնային հոս եկաւ, վաղը վե-
րադին Լոնտոն պիտի երթայ:

Վիէննա 26 մարտ
Օսմանեան դեսպան Ալէքս-
բաշա Իկնաթիւնի հետ ժամ մը
տեսակցեցաւ Սթրիոյ գործա-
կատարն ալ քառորդ մը խօսակ-
ցած է. Իկնաթիւնի այս երեկոյ
Գոնդ նորաստի Ապարանքը
պիտի ճաշէ:

Աթէնք 23 մարտ
Երէտէյի մէջ յուզմունք
կայ. Նիքոլիշ քրիստոնեայ ե-
րեսփոխանը հրաժարեցաւ:

Պուքրէշ 27 մարտ
Հիմակուհիմայ նոր փոխա-
ռութիւն մը անհնարին ըլլալով,
32 միլեօնի արժողութեամբ
թղթադրամ պիտի հանուի շք-
շաբերութեան, այս բանին հա-
մար խորհրդարանին նոր օրէնք
մը ներկայացուեցաւ տէրու-
թեան պաշտօնակալաց ամա-
կաններուն վրայ հինգ առ հա-
րիւր տուրք մը դնելու նպատա-
կաւ:

Վիէննա 27 մարտ
Իկնաթիւնի վաղը պիտի մեկ-
նի. պաշտօնական լրագիրները
կը հաստատեն թէ՛ տակաւին
գաշնագրոյն վրայօր բանակ-
ցութիւնք տէրութեանց մէջ կը
շարունակուին և թէ խաղաղու-
թեան յոյս կայ:

Լոնտոն 27 մարտ
Նորթփօթ խորհրդարանին
մէջ հարցման մը պատասխանե-
լով բոաւ թէ տէրութեանց մէջ
միաձայնութիւն գոյացնելու
համար եղած բանակցութիւնք
տակաւին խզուած չեն, և թէ
դեռ տէրութիւնք գաշնագրի
խնդիրով զբաղած է:

Բէթրապուրկ 26 մարտ
Կը հաւատեն թէ՛ Ռուսիա՝
ինչուան որ Իկնաթիւնի չը վե-
րադառնայ, որոշումն չը պիտի
ընէ:

ԱՅԴ

Եւտիգուէի դրօշ Ս. Յա-
կորայ վանուց կից սրճարանը,
որ Ազգ. հիւանդանոցի սեպհա-
կան ստացուածքն է, մէկ տարի
պայմանաւ վարձու պիտի տըր-
ուի. ուղղը թուականէն մին-
չև ութը օր պետք է դիմէ Ազգ.
Հիւանդանոցի գրասենեակը ի
Մեծ-Նոր խան միջնա. Թ. 49,
հարկ եղած սակարկութիւնն
ընելու համար:

Գործակալ Ազգ. Հիւան.
Ս. Մ. Հիւարէան
1877 մարտ 16
Գրաս. Հիւ. Մեծ-Նոր խան

Առ Երեսփոխանական ընտրող
Սամաթիոյ

Սամաթիոյ թաղին պակսած
երեք երեսփոխաններուն տեղ
նոր ընտրութիւն ընելու համար
Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կող-
մանէ հրահանգ եկած է մեզ.
ուստի անմիջապէս ընտրողական
ժողով կազմուելով և ապա տիկ
թուով հետեւեալ ընտրելաց
ցանկը պատրաստած եմք ի
գիւրութիւն մեծապատիւ ընտ-
րողաց.

1. Եղիա Էֆ. Տնտեսեան
2. Կարապետ » Զիլճեան
3. Կոստանդ » Կոստանդեան
4. Յակոբ » Նիքթեան
5. » » Պարոնեան
6. Յարութիւն » Թիւլեան
7. Նշան » Յիւնեքեան
8. Պետրոս » Զիլճեան
9. Ռուբեն » Աթմասեան

Ընտրողք ազատ են ասոնցմէ
գուրս անձանց ևս քուէ տալու,
բաւական է որ ընտրելիք անձը
Սահմանադրութեան տրամադ-

րութեանցը համեմատ 30 տա-
րիքն լրացուցած, Օսմանեան
հպտակ և ազգային օրինաց
հմուտ ըլլան և ընտրողութեան
իրաւունքէն զրկուած չըլլան:

Քուէարկութիւնը պիտի ըս-
կի յաւաքիկայ մարտ 20 կիւ-
րակէ օր, Թուր. խորհրդարանը
ժամը 1 էն մինչև 4, և անմի-
ջապէս քուէհամարի գործողու-
թիւնը պիտի կատարուի, հե-
տեաքար 4 էն ետքը գալիք
քուէները անընդունելի պիտի
ըլլան:

Անոնք որ իրենց քուէները
անձամբ բերելու կարող չ'են,
պետք է ստորագրեալ նամա-
կաւ գրկեն ուղղեալ առ նախա-
գահն ընտ. ժողովոյ, բայց քը-
տէթղթին տակ պետք չէ ստու-
րագրութիւն դնել. ծրար ծրար
զրկուած նամակները չեն ըն-
դունուիր:

Նաեւ ժամը 4 էն քետը ե-
կած քուէներն ալ անընդունե-
լի են. Ընտրողաց և ընտրելաց
ցանկերը եկեղեցոյ բակը իտես
ժողովրդեան կախուած լինելով
գիտողութիւն ունեցողները կամ
անոնք որ ընտրող են և մուաց-
մամբ իրենց անունները ցանկը
անցած չէ, պետք է դիմեն ընտ-
րողական ժողովին մինչև յա-
ռաջիկայ չարաթ առաւօտ ան-
կէ վերջը ըլլալիք գիտողութիւնք
անլուրի պիտի ըլլան:

Հետեաքար կը հրաւիրուին
պատուարժան ընտրողք որ ըստ
այսմ իրենց ընտրական իրաւ-
ունքը ի գործ դնեն:

14 մարտ 877 Նախագահ
Սամաթիոյ ընտ. ժողովոյ
Տ. Արիստիս Մամբրէեան

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՄԱՐՏ 15 ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ

Հինգնոց	112—20
Մէթալիք	114—00
Մէճիաիլէ	104—20
Պղինձ	168—
Անդ. լիւր	110—00
Բօլ	89—20
20 ֆրանգ	87—20
Բրիմիլ	51—20
Թղթադրամ	160—10

Լոնտոն 27 մարտ
Էհհամբ ումումի 12—05
Բարիլ 27 մարտ
Էհհամբ ումումի 12—40

Գոնուիլտ
13—13 բացվի.
14—02 բարձր
13—13 ցած
13—05 գոյով.

ՏՕՔԹԵՕՌ ՃԵՂԱԼԵՆ

Մասնաւոր դարմանիչ գա-
ղիական աստիճան, միջանցքա-
փորձութեանց և անբողջ ծնուն-
դական գործարաններու վերա-
բերեալ հիւանդութեանց :
Տօքթէօն ճեղալեան էֆէն-
տին Բարիլի և Պէլճիքայի բը-
ժըշկական դպրոցներուն մէջ
թէ աշակերտութեանը միջոցին
և թէ վկայեալ բժիշկ անուան-
վելէն վերջը յատուկ աշխա-
տութիւն ստեղծ ըլլալով յիշ-
եալ կարգի հիւանդութեանց ,
կը ծանուցանէ , որ ամէն եր-
կուշաբթի չորեքշաբթի և ուր-
բաթ օրերը ժամը 6էն մինչև 11
Պահլէ քարու Համիտիէ թիւր-
պէտիին կարգը Սինապեան Վիլէն
էֆէնտիին իրի գարուլու դե-
ղարանը թիւ 32 : իրեն դիմող
հիւանդները պիտի ընդունի .
նաև շաբթոյն միւս օրերն ալ
ժամը 6էն մինչև 10 Բերա քա-
լօնճի դուլուքի կից թարլա-
պաշի ճատտէսին 117 թիւ իւր
բնակարանը :

Տ. ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ ԳԾԱԳՐԻԶ

Պատիւ ունի ծանուցանել որ
ճարտարապետական շինուածոց
ամեն տեսակ դժագրութիւն-
ներ , արարական և եւրոպա-
կան զարգացման (օռնման)
վերաբերեալ գծագրութիւններ
յորինելու , նաև երկրաչափու-
թեան վերաբերեալ որ և է աշ-
խատութիւններ ընելու պատ-
րաստ է : Նոյնպէս պատկեր-
հանութեան մասին իւղաներկ
և քարաքաղցի կենդանադիւ-
ներ և ընդօրինակական (բեր-
բէկթիւ) գծագրութիւններ գո-
հացուցիչ կը կատարէ :

Վերագրեալ գծագրութեան
ամէն ճիւղերուն համար թէ
վարժարանաց մէջ և թէ ի մաս-
նաւորի դասախօսելու պատ-
րաստ է :

Զինքը տեսնել ուզողը բաց
ի ուրբաթ և կիրակէ օրերէ
կէս օրէն ետքը կրնայ գտնել
Նաֆիլայի մէջ Բէօամ օտաւին,
միւս ժամանակները Սամաթիա
իւր բնակարանը :

Գարակէօմիլի եկեղեցւոյ
կալուածներէն Գարակէօմիլի
Քիլիսա փողոցը թիւ 6 խան ,
սրճանոց և քուրու գահվէճիի
խանութ ինն հարիւր յիսուն
ըսուրու ամսական ունի : Այս
անգամ պայմանաժամը լրացած
ըլլալուն ուզողը Գարակէօմիլի-
կի եկեղեցւոյ խորհրդարանը

լուր օրերը ժամ երկուքէն մինչ
չորս և կիրակէ օրերը մինչ
ժամը 8 թաղ խորհրդոյ հետ
կրնայ տեսնուիլ մինչ ժամը 14:
Ի դիմաց թաղ խորհրդոյ
Ստենադպիր Ստենապետ
Գ. Քիւլլիթեան Ս. Բարձրման

ՏՕՔԹՕՐ ՄԱՐԲԵՐ

Վիլէնա մէքթիլէրինտ'
պէշ սէնէ մազատտէ՝ Վիլլամ
ալմըշ վէ պիր չօգ էլ ոպա խա-
թախանէլլատէ բրօվա իթմիշ օ-
լան տօքթօր Մարքեր՝ պու տէ-
ֆա Պէշիթաշտա Բաշա մա-
հալլէթիտէ բուժ քիլիսէսի գար-
շքսնաա 4 նիւմէրօլու քէնտի
խանէսինտէ հէր կիւն սաաթ
3-Յէ բազարտան մնատա ֆա-
գիլ խաթմալարա մէճճանէն պա-
գաճագ տրի :

Տօքթօրը միւսայիլէյհ
հէր կիւն Գալաթաա
Վոյլօտա սօգաղլնաա Բօլօնէլ
էճղախանէսինտէ ստաթ 7-Յա
գատար պուլուլուպ հէր նէվի
խաթմալարա պագաճագ տրի :

Պունտան մնատա վազթթ-
լարտա պալէատէ զիքր օլունան
խանէսինտէ պուլունուր :

Միւսայիլէյհ տօքթօր , ճէ-
րահլըգ վէ էպէլիք վէ բահիմ
իւֆիւնէթի , գանլը վէ գուրու
պատուր , սթիմա , կէօիւս , տէ-
րի խաթմալըք , ֆրէնկի վէ օն-
տան գալմիս գուլաթ , պուրուն
կէօլ վէ բահիմ վէ եէլլէրի նէ
գատար էսիլ օլաա բէհրիլսիլ
ազ վազթթի տուլ ընտա տէֆի
տէճէք , վէ պէլ սուղլադ եէնի
վէ էսիլ քէնտի ալէաթ ընտա օն
տէֆատա տէֆ իտէճէյիլի ի-
լան իլլէր :

Գեկտ. 9

Ի Լ Ա Ն

ՄԻՀՐԱՆ ԱՔԻԿԵԱՆ

Եաղճը խանքնաա իւլթ գաթ-
տա 21 նիւմէրօլու օտաաա հաթ-
թատա հէր կիւն էօյլէնտէն սօն-
րա թալիպ օլանլարա լիսան լէ-
տաֆէթ պէյանը Թիւրքի թա-
լիմ վէ շալիբտանը հէր վէճհէ
խօշնուտ իտէճէք տրի :

Ազգ. Հիւանդանոցի ներքին
բժիշկ Տօքթօր Գարբիէլ էֆէն-
տի Նահապետեան , այսուհետեւ
ամեն չորեքշաբթի օրերը ժամը
6էն 8 Սամաթիա իմրահօրը Թօ-

գալթեան Պ. Գարբիէլի դեղա-
րանը , և ուրբաթ օրերը ժամը
6էն 8 դարձեալ Սամաթիա Մ.
Ճիւլմաքիին դեղարանը , նաև
Հիւանդանոց իրեն դիմող ազ-
քատ հիւանդաց ըստ առաջնոյն
բաւա ըլլալու պատճառ ձրի ը
կը ծանուցանէ արգոյ հասարա-
կութեան :

Ը Ն Դ Ա Ր Զ Ա Կ

ՕՐԱՑՈՑՑ

1877

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

յօրիկ :

յերէմիա քահանայէ խաղիւղի

Պարունակութիւնք.— Վեհ.
կաթողիկոս ամենայն Հայոց , և
Բարձրաշնորհ Պատր. Կ. Պօլսոյ
Ազգ. Ընդհ. Ժողով , բաղ-
կացեալ ի 140 անդամոց յակա-
նէ անուանէ նշանակեալ , և ըստ
իւրաքանչիւր դաւառաց ճաճ-
կաստանի :

Ազգ. վարչութիւն , Կրօն. և
Քաղ. Ժողովոց անդամք և պաշ-
տօնք նոցա :

Ազգային դիւանատուն եւ
գործադիր պաշտօնեայք :

Դատաստանական՝ Ուսում-
նական՝ Տնտեսական խորհուրդ-
և Ելմտական հոգաբարձութիւն
և պաշտօնք սոցա :

Ընդհանուր ցուցակ առ աշ-
խարհաց և առաջնորդական տե-
ղապահաց ճաճկաստանի գա-
ւառաց :

Ցուցակ երկուեռ անուանց
միլիտերի երախայից պաշտօնա-
պէս աւանդեալ ի նախորդ կը-
րօնական ժողովէ ի դիւրութիւն
ազգայնոց :

Շքանուանք ըստ իւրաքան-
չիւր տոտիճանի և արժանեաց
պատկանեալ :

Տաճկաստանի կայսր և կայ-
սերազունք :

Բարձրատիճան նախարարք
Օսմանեան տէրութեան :

Հայազգի զանազան պաշտօ-
նատարք Օսմանեան կառավա-
րութեան ի Բ. Դուռն արքունի :

Վիճակագրութիւն բոլոր
ազգային վարժարանաց Կ. Պօլ-
սոյ և որքանութիւն Հայազգի
երկուեռ աշակերտաց և տարե-
կան ծախք ուսուցանող վարժա-
պետաց :

Որ բոլոր գրավաճառաց քով
կը վաճառի

Ի Գին 3 դր

Առ Երեւոյի տանական ընտրող
Պէշիկթաշի

Ըստ նախորդ հրաւիրանաց
մերոց Պէշիկթաշի Երեւոյի տա-
նական ընտրութեան քուէար-
կութիւնը կատարուեցաւ այսօր
Քուէարկուաց թիւնէր 76 և
բացարձակ առաւելութիւնը 39,
ըոր ոչ ոք յընտրելեաց ստա-
ցաւ : Հետեւաբար որոշուեցաւ
առաջիկայ կիրակէ որ է Ծաղ-
կաղարդ , նոր քուէարկութիւն
մը կատարել համեմատական ա-
ռաւելութեամբ ստացող ընտ-
րելեաց մէջէն ամենէն աւելի
քուէ ստացողներուն վեցին վը-
րայ , որ հետեւեալք են ըստ
կարգի քուէից :

Քուէ

1. Ալիքսան Էֆ. խօրանճեն. 38
2. Բարսեղ . Հալաճեան 38
3. Յովհնէս . Քէրէսթեան. 34
4. Կարպա . Խթիւճեան 22
5. Անդրիկ. պէյ Կրճիկեան 18
6. Մկրտիչ Էֆ. Աճեմեան 17

Ասոց մէջէն պիտի ընտրեմք
երեք անուն միայն Այս անուն-
ներէն դուրս անձանց վրայ
տրուած քուէն ընդունելի չէ :
Քուէարկութիւնը պիտի սկսի
ժամը 1 1/2 ին և պիտի վերջա-
նայ 3 1/2 , յորում պիտի փակ-
ուի քուէտուփը և այնուհետեւ
եկած քուէներն կը մերժուին :
Թեղեւել որ բարեհաճիք
Ձեր ընտրողական բարձր իրա-
ունքը գործադրել :

Մնամ Աղօթարար ի Տէր
Նախգ. Ընտ. Ժողովոյ
ԹՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
ՆԱՐ-ՊԷՑ

1877 մարտ 13

Պէշիկթաշ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՏԷՏԷԵԱՆ

ՄԱՐԻՕՆ ՏԸԼՈՐՄԻ

Խ Ո Ս Տ Ո Վ Ա Ն Ա Ն Բ Ը

կամ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՏԱՐՓԱՆՔ

Հեղինակ

ԷՕԺԷՆ ՏԸ ՄԵՐԳՈՒՐ

կը ծախուի եէնի-ճամի Զիլն-
կիլլէր ճատտէսի թիւ 8 , Ս. Ղ.
և Եաղմաճեան դրատունը գին
2 ֆրանք :

Ամբողջ գործը 2 հատորէ
պիտի բաղկանայ :

ԽՄԲԱԳԻՐ

ՏԷՐ ԵՒ ՊԱՏՄԱԿԱՆԱՏՈՒ

ՕԳՍԷՆ ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Օ. ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ
ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ ԽԱՆ ՎԵՐԻ ԵԱՐԿ
ԹԻւ 7